

מאת רפאל הלפרין

הגבר המכתוב לאשתו את סיפור העמודים האלה, נושא תארים רבים. בראש וראשונה ידוע רפאל הלפרין כ"מר ישראל". תלמיד הישיבה הצבר, שכמה ראשיישיבות היו חבריו לספסל הלימודים, שהפך להיות סמל של "יהדות השרירים", הוא שפיתח בארץ את ספורט הרמת-המשקלות. הוא התפרסם כמיומן, "מכונן שבמשון", "מכונן וינוס", "קיימנט שמשו". הוא הפך למתאבק מקצועי, הופיע בזירות אמריקה, אירופה ואפריקה, הוכתר אלוף העולם. אחד ממעריציו, קיסר חבש הילה סילאסי, הזמינו לחבש והעניק לו פסל זהב של עצמו. שמו של הלפרין קשור גם בעסקים. אחד מהם: המסעדה "ניו יורק" התלאביבית, שהוקמה בשותפות עם קבוצת משקיעים אמריקאים. האות הראשון להרעת היחסים בין השותפים ניתן לפני חודשים אחדים, כאשר קיבל הלפרין צוו מביית-המשפט המחוזי, האוסר על השותפים למכור את חלקם במסעדה. הפיכתו הסתערה והשותפים הגישו תלונה למשטרה, שהלפרין השתלט על החברה ועשה כה כבתוך שלו. המשטרה פתחה בחקירה, החליטה לבודד את הלפרין כדי שלא יפריע לחקירותיה. הוא הוחזק שבוע במכלא יפו. הסיפור המתפרסם בעמודים אלה הוא תוצאת פגישותיו וחקירותיו במכלא.

"הלפרין! הלפרין!" שמעתי את "שמי מכל הכיתנים. אחד אמר: "רפאל! אחר קרא: "אלוף העולם!" ועוד אחד התחנן: "בחייך, בחייך! תן לי רק שניה להסתכל עליו." וזה רק דקה אחרי שעברתי את מפתח אגף התאים, בביית-הכלא ביפו. ארץ ידעו שאני פה? לא אדע. מן הקומה הראשונה עברה הידיעה לקומה השניה, וגם משם יכולתי לשמוע את צעקות האסירים: "רפאל הלפרין פה!"

הרתי לגפשי: האם כל הסוהרים הם בעלי רמה כמותו? התיישבתי על המיטה הראשונה בצד שמאל. מזרן בלי סדין או כר. כעבור כמה דקות הופיע אסיר-עובד ודחף שתי שמיכות דרך הסורגים. "בחרתי אותן במיוחד בשבילך", לחש, "הן נקיות וחמות." מלבדי היו שם שבעה אנשים. מול הדלת המסורגת היה חלון פתוח, וזה הכניס אוויר צח לתא.

גיליתי מאוחר יותר שבמקרה בחרתי בי תא מיוחד. שכני-לתא, ששמעו את הקריאת "הלפרין! הלפרין!" ניגשו אלי. אני חשבתי שאהיה כאן רק לילה אחד. כי כך הבטיח לי הקצין. לכן לא היתה בי נכונות לקשור יחסים עם חברי לתא. הסתגרתי בתוך עצמי, פרשתי שמיכה אחת מתחתיו ושניה מעלי, קראתי קריאת-שמע והלכתי לישון. הרגשתי אכזבה עמוקה אצל שכני, אבל עצמתי את עיני והתעלמתי מהם.

שונה. בנינו התמשך מסדרון ארוך, ש' בצידו הימני דלתות מסורגות. אמרתי לשרי טר: "בתא הראשון, בבקשה." הוא פתח את הדלת. מצאתי את עצמי בתוך תא של ששה על שלושה מטר. שם מיטות, בעלות שתי קומות כל אחת, קבועות בבטון ה' רצפה. שתי מגורות דלקו — מסורגות אף הן. השוטר נעל את הדלת. "איתרע מזלך שניקלעת למקום זה. אני מאחל לך לילה טוב. אני מקחך שמחר תהיה בבית." הירי

ופתח אותה. התיישבתי על המיטה וביקשתי משכני התימני שישאל לי את הטלית ו' התפליין. כל יתר האסירים יצאו. מבדע לדלת הפתוחה הופיע ראש של שוטר: "היי! אתה! תצא!" "אני לא יוצא", עניתי. "אתה לא רוצה לאכול? לא חשוב, צא! אף אחד לא נשאר בתא!" ברנע זה ירד שוטר מהקומה השניה. "מה איתך?" פנה לשוטר הראשון, "זה הלפרין!" הראשון התרכך. "הו, בוקר טוב. אני יכול לשלוח לך אוכל?" "לא, תודה", השבתי. ניצבתי ליד החלון הפונה לחצר הפנימית. התגלה לפני מחזה מיוחד במינו: חצר בינונית. (מדדתי את-רכיך — 30 צעד לאורך ו-18 צעד לרוחב). בתוך החצר הוצתה היו מרוכזים כל האסירים והעוזרים, החשודים והעומדים להשתחרר. חלק רץ במהירות, כאילו חשש לאחר רכבת. חלק טייל לאיטו, בדרך כלל זוגות-זוגות, חלק רבץ על הארץ. חלק עמד וחלק היה שקוע בחיכוך חים. אחדים עשו תרגילי התעמלות — הם לא רצו להתנחן בין הכתלים.

שכני רתא

ר' קצין אפלכאום והקצין שחילי, שחקרו אותי, הבטיחו שינסו לסיים את החקירה עד למחרת. "כמעט בטוח שכבר מחר תשתחרר", הבטיח שחילי. מכל מקום, הבטיחו שאם לא אשתחרר, יתקשרו איתי טלפונית לומר לי מה מצבי. עכשיו אני יודע שהוא פשוט רצה להרגיע אותי, כדי שלא אחשוב על פניה לסמכות גבוהה יותר, או לעורכי הדין שלי.

ישבתי בתא וחיכיתי להודעה. ב-12 יצאו תושבי הכלא לארוחת-צהרים. לא רציתי לעמוד במרכז סקרנותם, על כן לא הצטרפתי אליהם. חיכיתי לרגע בו אצא מכאן. שניים-שלושה אסירים שאלו אותי אם אני

רוצה משהו. "לכו לברר במשרד אם יש טלפון בשבילי", היתה בקשתי היחידה. אבל שום טלפון לא צילצל עבורי. עברה השעה אחת, העצורים חזרו. התיישבתי על מיטתי ונסתתי את ספר התנ"ך של שכני הזקן. חרה לי ששני קציני המשטרה הפרו את הבטחתם. "הבל הבלים, הכל הבל", קראתי לפתע הרגשתי מין הרגעה. "הכל לטובה, רפאל", אמרתי לעצמי, "תן להי' לנהוג את העולם." שוב לא היה איכפת לי אם יסלפנו או לא הייתי משוחרר בי תוכי.

ברגע זה התחלתי לראות מה טובב אותי. תקף אותי רצון לחקור, ללמוד ולדעת מה מתרחש בפנים העולם המסוגר שבו נקלעתי. לא ידעתי כמה זמן אשב ביפו, אך החלטתי לנצל עד תומו.

ההתעניינות הראשונה היתה בשכני לתא. הראשון היה בעל פנים סימפסיות, יוצא

שוכן המיטה שמתחתיו, היה בחור צעיר כבן 26, כולו פצוע ושוטע, שנאנח כל היום מכאבים ומישש את גופו. התברר ש' הוא שתה בחמוץ דיונגוף. הבארמן, שראה אותו כבר בגילופיק, לא רצה לתת לו יותר לשותות, צילצל למשטרה. המשטרה ניסתה לקחת אותו בשקט. הוא התנגד וצעק: "אני משלם! אני משלם! מה אתם רוצים ממני?" לבסוף סחבו אותו השוטרים עד אמצע המדרגה, כשהוא מתנגד בכל יישותו. הוא השתטח והשניים היו נאלצים לגרור אותו, תוך מכות נמרצות. התאספו שתי נידות וקהל-המבלים של לילה דיונגוף. נזכרתי, שבתוך הקהל הזה עמדנו אשתי ואני, וחזינו בכל המחזה — בלי לשער שהאיש יהיה בקרוב שכני.

השלישי היה בעל תחנת טראקטורים, רב' סרן שריון במילואים, בחור חמד. שללו לו את רשיון-הנהיגה, על שקעף ברכבו קו לבן בכביש. פעם-פעמים תפסו אותו נוהג על אף שלילת-הרשיון, והוא נשפט לשלושה חודשי-מאסר. עתה בא ממעשייהו כדי להציג בבית-המשפט.

אחריו שכן זקן בן 77 מראשון-לציון, שפוט לשלוש שנים על דקירת אהובתו. "היא רצתה להתחתן איתי", סיפר לי, "ידעה שיש לי רכוש גדול ורצתה להשתלט עליו. אמרתי לה קחי 100 לירות לחודש ונחיה בשקט. מה רצתה ממני? אני זקן, צמק, כפוף, תימני, בקושי מבינים אותי. והיא בת 48, אשכנזית."

אחריו: גבר כבן 50, ממוצא רוסי, סוחר מכובד בעמיו שסבל מאנגינה פקטורית. זה האיש שהוכנס בשלוש לפנות בוקר. הוא הסתובב כמו חייה נרגות בתא. כשהוא רוטן לעצמו: "מנחלים! חיזות! איך עושים דבר כזה!" מה הביא אותו ליפו?

אשה התלוננה שנכנס כלקוח לחנותה, ואחרי שעות, הרגישה כי גב שעות זהב. היא פנתה למשטרה, שם הציגו לפניו את אלבום הפרשעים. "זהו!" הצביעה על תמונתו של אותו יהודי. התמונה היתה שם, כי פעם

בבית

הורשע האיש בעניין צ'ק. אחרי ארבעה ימי מעצר לקחו את האיש למשטרת הצפון. שם חכיתה המחלונות, כדי לזהות את האיש. היא העיפה בו מבט אחד ונתקפה חרדה. "זה לא האיש!" הודיעה לשוטרים. היא נפלה על ברכיה לפניו והתחננה: "חטאתי! שפעת! במה אני יכולה לכפר?"

האיש לא ענה לה. הוא יצא מהחדר ודרש מהקצין לשחררו מיד. אבל השעה היתה שלוש אחרי הצהרים. על כן השיב הקצין: "לא, חביבי, תחזרו לעצמך, ומחר בבוקר נשחרר אותך." הם לא רצו להסיר את השופט בביתו — היה להם נוח יותר לחכות עד למשלוח-הבוקר הרגיל של העצירים ה' נלקחים אל בית-המשפט.

היה בתאי גם רופא-שיניים מכובד, שגם הוא ישב על סיכסוך משפחתי. הסתבר כי חתם עם אשתו על חוזה גירושין, אבל לא הכניס סעיף כי ההסדר חל גם על כל הבעיה שיכולה להיות לבתו הקטנה. עכשיו חובעת האם, כאפסטרופוס של הבת, 300 לירות ל' חודש — ומאו הוא בא לביקורים קצובים של 21 יום בבית הכלא. "לא איכפת לי אם כל הפרקטיקה שלי תיהרס!" אמר לי, "אני לא מוכן לחתור."

שלושה בנקים ככים!

י' שבתי בחצר בשמש ולמדתי בספר קיצור שולחן ערוך. ניגשו אלי כמה אסירים, שזכר היה עליהם שהם בעלי מעמד בכלא. "מותר להפריע לך?" שאל אחד מהם. וכשעניתי בחיוב המשיך: "אתה רואה את הבחור הזה?" והוא הצביע על בחור גבוה וזקן. "הבחור הזה חלם לפני כמה שנים להיות שומר-הראש שלך."

היתה זו שיחה ראשונה, מתוך סידרה ארוכה, שהתנהלה בהפסקות. מאוחר יותר אף הייתי מבקר אצלם בתאים, דבר שאינו נהוג, ומשוחח איתם ארוכות. מה שסיפרו לי יכול להיות מיסמך ממדרגה ראשונה על החיים בבית-הסוהר, על הגורמים הדוחפים

בנינו

פולין שישב על אית-שלוש מוונות. בית' הדין פסק שעליו לשלם 200 לירות לחודש לאשתו, והוא טען כי הוא מרוחח רק 225 ועליו להחזיק בדירתו. על כן סירב לשלם. וכך, חודש אחרי חודש, היו מביאים אותו לשבת 21 יום במעצר. "החופש שלך לא שווה לך את הכסף?" שאלתי. "אותי לא ידפקו", השיב בעקשנות של אדם המאמין בצידיקתו. "אני מוכן להילחם על העיקרון."

באמצע הלילה נפתחה הדלת. היות ולקחו את שעוני בכניסה, שאלתי את השוטר מה השעה. "שלוש", ענה לי. הוכנס גבר כבן 50. הסתובבתי והלכתי לישון. אבל לא ל' הרבה זמן. שוב נפתחה הדלת, ושוב הוכנס גבר לתא. בחמש-וחצי בבוקר התמלא הכלא קולות דלתות נפתחו, שוטרים קראו שמות בקול רם. חזרתי לנמנמ. ואז: "לקום לקום!" במין הנאה של אדם הנהנה להפריע. שוטר עבר מדלת לדלת